

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до проєкту постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 10 березня 2017 р. № 138» ”

1. Мета

Проєкт постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 10 березня 2017 р. № 138» (далі — проєкт постанови) розроблено з метою удосконалення вимог Порядку створення, утримання фонду захисних споруд цивільного захисту та ведення його обліку (далі – Порядок створення) та Порядку використання у мирний час захисних споруд цивільного захисту для господарських, культурних і побутових потреб (далі – Порядок використання), затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 10 березня 2017 р. № 138.

2. Обґрунтування необхідності прийняття акта

За результатами повторного відстеження результативності вищезазначених порядків як регуляторних актів встановлено, що окремі їх положення потребують удосконалення та гармонізації з вимогами інших актів законодавства, що діють у сфері цивільного захисту та містобудівної діяльності, насамперед питання, пов'язані зі створенням фонду захисних споруд цивільного захисту (далі – захисні споруди) та веденням його обліку, а також розширення переліку можливостей використання захисних споруд у мирний час для потреб суб'єкта господарювання.

Проєкт постанови розроблено за ініціативою ДСНС та МВС.

3. Основні положення проєкту акта

Акт спрямовано на удосконалення та гармонізацію вимог законодавства, що діє у сфері цивільного захисту, за напрямом створення фонду захисних споруд, ведення його обліку та використання їх для господарських, культурних і побутових потреб.

Так, Законом України від 17.06.2020 № 711-ІХ «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо планування використання земель» введено новий вид містобудівної документації на місцевому рівні — комплексний план просторового розвитку території територіальної громади, який необхідно враховувати разом з іншими видами містобудівної документації, посилення на які містить Порядок створення.

Порядком створення визначено перелік об'єктів нерухомого майна, що підлягають обстеженню для встановлення можливості їх використання для укриття населення як споруд подвійного призначення та найпростіших укриттів.

Разом з цим Кодексом цивільного захисту України передбачено, що проектування, будівництво, пристосування і розміщення споруд подвійного призначення здійснюється згідно з нормами, які розробляються відповідно до Закону України «Про будівельні норми». На момент затвердження Порядку створення такі норми були відсутні.

Зміною № 3 ДБН В.2.2-5-97 «Будинки і споруди. Захисні споруди цивільного захисту», затвердженою наказом Мінрегіону від 27.12.2017 № 342 (набула чинності 01.08.2018, після затвердження Порядку створення), визначено, що споруди подвійного призначення проектуються та будуються відповідно до норм, встановлених для захисних споруд.

Враховуючи вищезазначене, вимоги до зарахування у фонд захисних споруд і постановки на облік споруд подвійного призначення та найпростіших укриттів мають відрізнятися.

Проектом постанови передбачається внесення відповідних змін до пункту 6 Порядку створення. Зазначена норма має на меті збільшення фонду захисних споруд шляхом включення до нього як споруд подвійного призначення споруд іншого призначення, що експлуатуються і відповідають вимогам щодо утримання та експлуатації захисних споруд. Така зміна має позитивно вплинути на рівень захищеності населення.

Крім цього, у Порядку створення вживається термін «обстеження», що по суті не відповідає значенню, визначеному Порядком проведення обстеження прийнятих в експлуатацію об'єктів будівництва, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 12 квітня 2017 р. № 257.

Натомість у нормах, що затверджено наказом МВС від 09.07.2018 р. № 579 «Про затвердження вимог з питань використання та обліку фонду захисних споруд цивільного захисту», зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 30 липня 2018 р. за № 879/32331, стосовно захисних споруд та споруд подвійного призначення використовуються терміни «огляд» та «оцінка».

З огляду на це проектом постанови передбачено внесення відповідних змін.

Також у проекті постанови враховано світовий досвід щодо створення фонду захисних споруд шляхом виготовлення захисних споруд повної заводської готовності, зокрема модульного типу, а також тенденції до цифрового перетворення держави шляхом організації ведення переважної більшості документації обліків фонду захисних споруд тільки в електронній формі.

Крім цього, проектом постанови передбачено приведення до розумних (технічно та економічно обґрунтованих) строків приведення захисних споруд у готовність до використання за призначенням, а також розширення переліку можливостей їх використання у мирний час для потреб суб'єкта господарювання.

4. Правові аспекти

Проект постанови розроблено відповідно до частини п'ятої статті 32 Кодексу цивільного захисту України та на виконання пункту 2 розділу I Комплексу заходів щодо відновлення функціонування захисних споруд цивільного захисту за призначенням та їх доукомплектування необхідними засобами цивільного захисту і майном, передбаченого дорученням Прем'єр-міністра України від 10.04.2019 № 8924/1/1-19.

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Згідно з вимогами Кодексу цивільного захисту України забезпечення своїх працівників засобами колективного захисту, до яких належать захисні споруди та споруди подвійного призначення, належить до завдань та обов'язків суб'єктів господарювання, які здійснюють їх утримання за рахунок власних коштів.

Разом з цим утримання захисних споруд здійснюється суб'єктами господарювання у межах видатків, передбачених на утримання належного їм нерухомого майна.

Враховуючи вищезазначене, реалізація проєкту постанови не потребуватиме додаткового фінансування з державного чи місцевого бюджетів.

6. Позиція заінтересованих сторін

Проект постанови підлягає проведенню громадського обговорення та погодження з Асоціацією міст України.

Проект постанови не стосується питань соціально-трудової сфери, прав осіб з інвалідністю, функціонування і застосування української мови як державної, сфери наукової та науково-технічної діяльності.

7. Оцінка відповідності

Проект постанови стосуються прав та свобод, гарантованих Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод, оскільки спрямований на забезпечення права на життя.

У проєкті постанови відсутні положення, що стосуються зобов'язань України у сфері європейської інтеграції, впливають на забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, містять ризики вчинення корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних з корупцією, створюють підстави для дискримінації.

Проект постанови не потребує проведення громадської антикорупційної, громадської антидискримінаційної та громадської гендерно-правової експертизи.

8. Прогноз результатів

Реалізація акта має позитивно вплинути на забезпечення прав та інтересів суб'єктів господарювання, громадян і держави, підвищення спроможності територіальних громад.

Реалізація акта не вплине на розвиток регіонів, ринок праці, рівень зайнятості населення, громадське здоров'я, покращення чи погіршення стану здоров'я населення або його окремих груп, екологію та навколишнє природне середовище, обсяг природних ресурсів, рівень забруднення атмосферного повітря, води, земель, зокрема забруднення утвореними відходами, інші суспільні відносини.

Затвердження акта удосконалив вимоги щодо створення фонду захисних споруд та ведення його обліку і має забезпечити рівень укриття населення у фонді захисних споруд на рівні не нижче 95 % потреби.

За предметом правового регулювання акт не матиме впливу на ринкове середовище, розвиток регіонів, ринок праці, рівень зайнятості населення, громадське здоров'я, покращення чи погіршення стану здоров'я населення або його окремих груп, екологію та навколишнє природне середовище, обсяг природних ресурсів, рівень забруднення атмосферного повітря, води, земель, зокрема забруднення утвореними відходами, інші суспільні відносини.

Негативний вплив від реалізації акта не прогнозується.

Заінтересована сторона	Вплив реалізації акта на заінтересовану сторону	Пояснення очікуваного впливу
Держава	Зменшення матеріальних та людських втрат від негативного впливу надзвичайних ситуацій у мирний час та в особливий період шляхом забезпечення захисту населення у фонді захисних споруд	Прогнозується відсутність витрат на проведення термінових евакуаційних заходів та забезпечення життєдіяльності евакуйованих осіб, зменшення кількості осіб, здоров'ю яких заподіяна шкода, а також загиблих унаслідок надзвичайних ситуацій, і відповідних витрат (на їх лікування або поховання)
Суб'єкти господарювання	Зменшення витрат на створення (будівництво) нових, а також утримання наявних захисних споруд	Актом передбачено удосконалити механізми створення фонду захисних споруд цивільного захисту шляхом постановки на облік як споруд подвійного призначення об'єктів іншого призначення, що експлуатуються, у порядку визначеному МВС. Також актом передбачено створення методики проведення огляду (оцінки) об'єктів, які експлуатуються, та віднесення їх до споруд подвійного призначення і найпростіших укриттів. На сьогодні така методика відсутня

Заінтересована сторона	Вплив реалізації акта на заінтересовану сторону	Пояснення очікуваного впливу
Громадяни	Збереження життя та здоров'я під час надзвичайних ситуацій у мирний час та в особливий період	Актом передбачено удосконалити механізми створення фонду захисних споруд цивільного захисту шляхом постановки на облік як споруд подвійного призначення об'єктів іншого призначення, що експлуатуються, у порядку визначеному МВС. Також актом передбачено створення методики проведення огляду (оцінки) об'єктів, які експлуатуються, та віднесення їх до споруд подвійного призначення і найпростіших укриттів. На сьогодні така методика відсутня

**Голова Державної служби України
з надзвичайних ситуацій**

Микола ЧЕЧОТКІН

_____ 2021 року